

การพัฒนาระบบบัญชีธุรกิจผลิตน้ำดื่ม กรณีศึกษา : ห้างหุ้นส่วนสามัญ สมหวังตรงค์วอเตอร์กรุ๊ป ตำบลสมอแข อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ : 29 กันยายน 2563

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ : 29 มีนาคม 2564

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 30 เมษายน 2564

ณพัชรพรรณ ก้อย่างรุ่งเรือง¹

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

รัตนา สิทธิอ่วม²

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

จิรัชญา บุญช่วย³

สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและพัฒนาระบบบัญชีธุรกิจน้ำดื่มของห้างหุ้นส่วนสามัญสมหวัง ตรงค์วอเตอร์กรุ๊ป ตำบลสมอแข อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกในการรวบรวมข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอในรูปแบบเชิงพรรณนา ผลการศึกษา พบว่าห้างหุ้นส่วนไม่มีการกำหนดผังโครงสร้างองค์กร และการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรเป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ส่งผลต่อการควบคุมภายในขาดประสิทธิภาพ และท้ายสุดไม่มีการจัดทำบัญชีที่ถูกต้องตามมาตรฐานรายงานทางการเงินที่สามารถบ่งบอกสถานะทางการเงิน ผู้ศึกษาจึงเสนอแนะให้จัดทำผังโครงสร้างองค์กรใหม่โดยให้แยกแผนกบัญชีจากแผนกขายและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมทั้งวางระบบบัญชีด้านการขายสินค้าและซื้อสินค้าที่มีระบบการควบคุมภายในที่ถูกต้องและจัดทำบัญชีได้ถูกต้องตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน

คำสำคัญ: ธุรกิจน้ำดื่ม, ระบบบัญชี, การควบคุมภายใน

¹ *Corresponding author. E-mail: rung_k@hotmail.com

² *Corresponding author. E-mail: i_ammoly@hotmail.com

³ *Corresponding author. E-mail: jiratchaya.b@rmuts.ac.th

The development of accounting system for drinking water production business of a case study: Somwang Drink Water Group, Samo Khae Subdistrict, Mueang District, Phitsanulok Province.

Received: September 28, 2020

Revised: March 25, 2021

Accepted: April 30, 2021

Naphatcharaphan Keeyangrungrueang^{1*}

Lecture of Accounting Department

Faculty of Management Science, Pibulsongkram Rajabhat University

Dr. Rattana Sittioum^{2*}

Assistant Professor of Accounting Department Faculty of Management Science

Pibulsongkram Rajabhat University

*Jiratchaya Bunchuay*³

Lecture of Department of Hospitality of Tourism Rajamangala University of Technology Srivijaya

Abstract

The purpose of this research is to develop an accounting system for Samansommwang Drinking water Group Co. Ltd, a drinking water business at Samor khae Sundistrict , Muang District, Pitsanulok Province. We use in-depth interviews to collect data. The data were analyzed using descriptive statistics. The results revealed showed that the partnership has defined organizational structure and to define the roles and responsibilities of personnel is prohibited incomplete accounting systems affect inefficient internal controls. Finally, there are no accurate accounting records that can indicate financial status. The study suggests that a new organizational structure should be prepared by separating the accounting department from the sales department and writing the written responsibilities. To set up the accounting system for the sale and purchase of goods with accurate internal control system and accounting to be accurate according to financial reporting standards.

Keywords: Drinking water business, Accounting system, Internal control

¹อาจารย์ณพัชรพรรณ ก้อย่างรุ่งเรือง : rung_k@hotmail.com

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนาสิทธิวัฒน์ : i_ammoly@hotmail.com

³อาจารย์จิรัชญา บุญช่วย : jiratchaya.b@rmutsv.ac.th

บทนำ

น้ำดื่มเป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์ สภาพอากาศของประเทศไทยที่ร้อนขึ้น ส่งผลให้ความต้องการเครื่องดื่ม เพื่อช่วยดับกระหายคลายร้อนสูงขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของประชากร และรูปแบบชีวิตที่เร่งรีบของสังคมเมือง ทำให้พฤติกรรมผู้บริโภคเริ่มหันมาซื้อน้ำดื่มในห้างค้าปลีกและร้านสะดวกซื้อ จากข้อมูลมูลค่าตลาดน้ำดื่มบรรจุขวดในประเทศไทยตั้งแต่ปี 2554 – 2559 มีแนวโน้มที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเฉลี่ยปีละ 7.87 (จินตวิสา ศรีสุนทร, 2559) โดยส่วนแบ่งการตลาดเป็นของแบรนด์น้ำดื่มธุรกิจต่างจังหวัดหรือที่เรียกว่า “Local Band” ที่ร้อยละ 33 ส่วนแบ่งการตลาดที่เหลือเป็นของแบรนด์ใหญ่ที่ครองตลาดไปกว่าร้อยละ 66 แต่อย่างไรก็ตามในปี 2561 พบว่าแบรนด์ใหญ่เริ่มมีส่วนแบ่งการตลาดที่ลดลงเนื่องจาก Local Brand ที่มีอยู่ในต่างจังหวัดไม่น้อยกว่า 100 แบรนด์ เพราะราคาต้นทุนทำต่ำกว่าราคาแบรนด์ใหญ่ (Marketeer, 2561)

ดังนั้นในการทำธุรกิจ ประกอบธุรกิจต้องอาศัยเครื่องมือวัดความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ เพื่อใช้ในการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจ หาแนวทางบริหารจัดการธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยใช้ข้อมูลทางการบัญชีและการเงินจากรายงานทางการเงินหรืองบการเงินของกิจการ ซึ่งประกอบด้วย งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบแสดงฐานะทางการเงิน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น งบกระแสเงินสด และหมายเหตุประกอบงบการเงิน ล้วนเป็นข้อมูลทางการเงินซึ่งได้จากการจัดทำบัญชีของกิจการที่จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป ดังนั้น ข้อมูลทางการเงินที่ชัดเจน ถูกต้อง จะทำให้สถานประกอบการนำมาใช้เป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาธุรกิจให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างยั่งยืน (วาริ ศรีสุรพล และวันธนี สุดศิริ, 2558)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาระบบบัญชีที่เหมาะสมกับการประกอบธุรกิจของห้างหุ้นส่วนสามัญสมหวังดริงค์วอเตอร์กรุ๊ป ตำบลสมอแข อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลทางบัญชีและจัดทำระบบบัญชีตามมาตรฐานที่รับรองทั่วไป รวมทั้งเป็นแนวทางให้กับธุรกิจไปปรับใช้ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาระบบบัญชีของ ห้างหุ้นส่วนสามัญสมหวังดริงค์วอเตอร์กรุ๊ป ตำบลสมอแข อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย มีดังนี้ (1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ห้างหุ้นส่วนสามัญสมหวังดริ้งค์วอเตอร์กรุ๊ป 111/1 หมู่ 7 ตำบลสมอแข อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000 (2) ระยะเวลาในการศึกษา ตั้งแต่เดือนกันยายน 2560 – เมษายน 2561

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

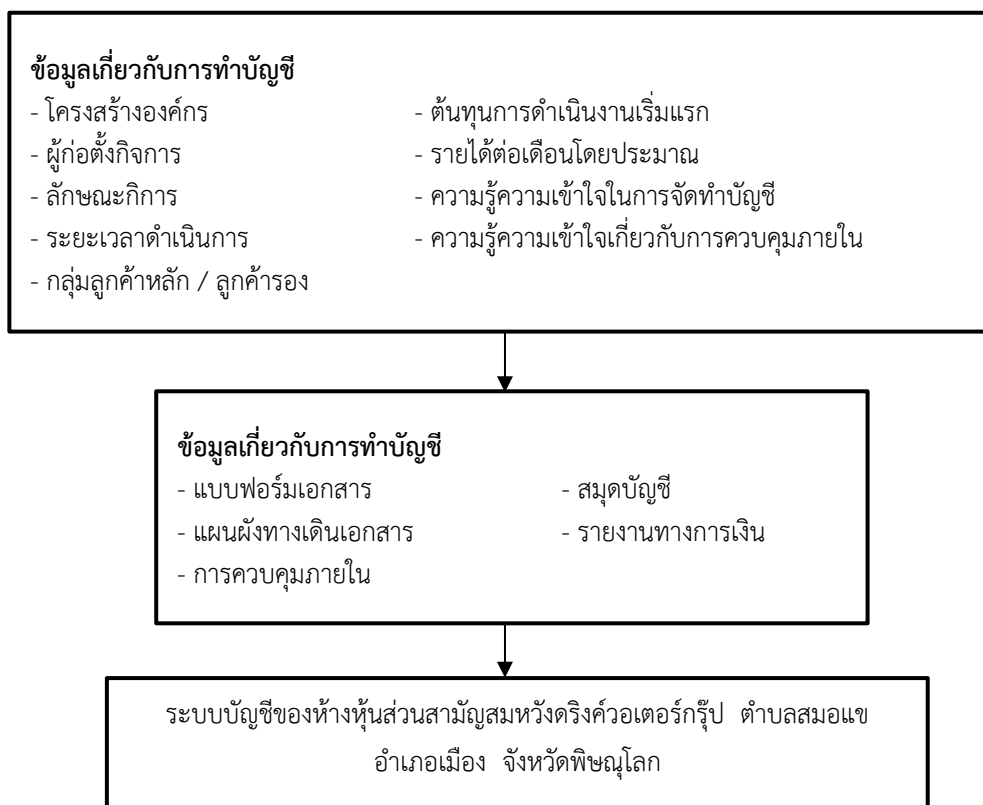
1. แนวคิดเกี่ยวกับระบบบัญชี

การบัญชีเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล หรือสารสนเทศทางการเงินของกิจการหรือบุคคล และข้อมูล หรือสารสนเทศทางการเงินนี้มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้ข้อมูลทั้งภายในและภายนอกกิจการ ซึ่งมีการให้ความหมายของการบัญชีว่า ศิลปะของการจัดบันทึก จัดประเภท และการสรุปผลของรายการและเหตุการณ์ที่มีลักษณะในรูปแบบตัวเงิน ซึ่งมีลักษณะการเงิน และการตีความผลลัพธ์นั้น (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ, 2559) ระบบบัญชีจึงมีความสำคัญในการรวบรวมข้อมูลทางการเงินเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ซึ่งมีนักวิชาการให้ความหมายของระบบบัญชี (Accounting System) หมายถึง ขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล เอกสารทางการเงินต่างๆที่เป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชี ตลอดจนวิธีการในการบันทึกบัญชี เพื่อช่วยให้ฝ่ายจัดการสามารถปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบได้ตามวัตถุประสงค์ (ดุชนีย ส่องเมือง, 2555 และวิไล วีระปรีย จงจิตต์ หลักภัย และประจิต หาว์ตร, 2558) เพราะฉะนั้นระบบบัญชีที่ดีจะต้องมีองค์ประกอบระบบบัญชี อันได้แก่ แบบฟอร์มเอกสารใช้ประกอบการบันทึกบัญชี สมุดรายวันบัญชีแยกประเภททั่วไป รายงานทางการเงิน วิธีการในการปฏิบัติงาน เครื่องจักรและเครื่องทุ่นแรงต่างๆ (วิไล วีระปรีย จงจิตต์ หลักภัย และประจิต หาว์ตร, 2558)

2. องค์ประกอบของระบบบัญชี จำแนกได้เป็น 3 องค์ประกอบที่สำคัญได้ดังนี้ (1) เอกสารประกอบการบันทึกบัญชี เป็นเอกสารการเงินที่กิจการได้รับจากการดำเนินงาน มีทั้งที่ได้รับจากบุคคลภายนอกกิจการทำขึ้นมา เมื่อรวบรวมเอกสารได้แล้วดำเนินการจำแนกประเภทบัญชี รหัสบัญชี ที่หน่วยงานกำหนดไว้ในผังบัญชี เพื่อเป็นหลักฐานการบันทึกบัญชีต่อไป (2) การบันทึกบัญชีในสมุดบัญชี ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ สมุดรายวันขั้นต้น ใช้สำหรับบันทึกรายการที่เกิดขึ้นเรียงตามลำดับเหตุการณ์ ได้แก่ สมุดรายวันทั่วไป สมุดรายวันรับเงิน สมุดรายวันจ่ายเงิน สมุดรายวันซื้อ สมุดรายวันขาย สมุดรายวันสินค้ารับคืน สมุดรายวันสินค้าส่งคืน และสมุดรายวันขั้นปลายประกอบด้วยสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป และสมุดบัญชีแยกประเภทย่อย (3) การจัดท่างบการเงินหรือรายงานทางการเงิน (ดุชนีย ส่องเมือง, 2555 และวิไล วีระปรีย จงจิตต์ หลักภัย และประจิต หาว์ตร, 2558)

3. แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมภายใน การควบคุมภายใน หมายถึง นโยบายและวิธีการที่ผู้บริหารของกิจการได้กำหนดเพื่อให้มีความเชื่อมั่นว่ากิจการจะดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อป้องกันและรักษาทรัพย์สินของกิจการ รวมทั้งการบันทึกบัญชีในระบบสารสนเทศทางบัญชีให้เกิดความถูกต้อง (วิไล วีระปรีย จงจิตต์ หลักภัย และประจิต หาว์ตร, 2558 และสุขุม โพธิ์สวัสดิ์, 2557) ซึ่งส่วนประกอบของการควบคุมภายในที่มีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมคือ COSO ย่อมาจาก The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Committee แบ่งเป็น 5 ประเภท คือ (1) สภาพแวดล้อมการควบคุม ประกอบไปด้วยรูปแบบการดำเนินงานของบุคลากรในองค์กร ผังการจัดโครงสร้างองค์กร การแบ่งแยกหน้าที่ (2) ประเมินความเสี่ยง คือ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน (3) กิจกรรมการควบคุม คือ นโยบายและวิธีการที่ผู้บริหารกำหนดเพื่อใช้ควบคุมความเสี่ยง (4) ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารในองค์กร คือ ข้อมูลเกี่ยวกับรายการที่ผ่านการประมวลผลให้เป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ผู้บริหารตัดสินใจ (5) การติดตามประเมินผล หมายถึง กิจกรรมที่ฝ่ายบริหารกระทำเพื่อให้แน่ใจว่าระบบการควบคุมภายในมีการปฏิบัติงานได้อย่างเคร่งครัด (วิไล วีระปรีย จงจิตต์ หลักภัย และประจิต หาว์ตร, 2558)

กรอบแนวคิดในการวิจัย



วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ หุ้นส่วนสามัญสมหวังดริงควอเตอร์กรุ๊ป ตำบลสมอแข อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) โดยกำหนดประเด็นคำถามแบบไม่มีโครงสร้าง (Non – Structured Interview) เนื่องจากต้องการให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) มีอิสระในการตอบคำถามหรือให้ข้อมูลในประเด็นต่างๆ ได้อย่างเสรี
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล งานวิจัยคั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่งคือ (1) ข้อมูลปฐมภูมิ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) เริ่มโดยการประสานงานกับห้างหุ้นส่วนสามัญเพื่อดำเนินการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลระบบบัญชี ปัญหาในการจัดทำบัญชี เพื่อร่วมกันพัฒนาระบบบัญชีระหว่างผู้วิจัยกับห้างหุ้นส่วนสามัญ (2) ข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการเก็บรวบรวมแบบฟอร์มเอกสาร และศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการวางระบบบัญชี เพื่อนำไปพัฒนาระบบบัญชี
4. การวิเคราะห์ข้อมูล จากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอข้อมูลในเชิงพรรณนา (Descriptive Approach) เกี่ยวกับการศึกษารูปแบบระบบบัญชีของห้างหุ้นส่วนสามัญ สมหวังดริงควอเตอร์กรุ๊ป ตำบลสมอแข อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ผลการวิจัย

การศึกษาและพัฒนาระบบบัญชีธุรกิจผลิตร้าดื่ม กรณีศึกษา : ห้างหุ้นส่วนสามัญสมหวังดริงควอเตอร์กรุ๊ป ตำบลสมอแข อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สรุปผลการศึกษาได้คั้งนี้

1. ห้างหุ้นส่วนสามัญสมหวังดริงควอเตอร์ มีนางเปริยวดี รักนาค เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ระยะเวลาดำเนินกิจการ 1 ปี 3 เดือน ต้นทุนการดำเนินการเริ่มแรก โดยประมาณ 60,000 บาท รายได้ต่อเดือนโดยประมาณ 20,000 บาท ลักษณะธุรกิจเป็นการผลิตเพื่อขาย ในระยะแรกเป็นกรผลิตตามคำสั่งซื้อของลูกค้า และมีการสต็อกสินค้าไว้เล็กน้อย ในส่วนของการจ้างแรงงานเป็นการจ้างรายวัน จำนวน 2 คน ทำหน้าที่ผลิตและจัดส่งน้ำดื่มให้กับลูกค้า ส่วนผู้จัดการดำเนินการจัดทำบัญชีด้านการรับ-จ่าย และควบคุมการทำงานของคนงาน
2. ลักษณะการจัดทำบัญชี ห้างหุ้นส่วนสามัญสมหวังดริงควอเตอร์กรุ๊ป มีเอกสารในการจัดทำบัญชีแยกเป็น 2 ประเภท คือ (1) แบบฟอร์มเอกสาร ประกอบด้วย ใบเสนอราคา ใบส่งสินค้า ใบเสร็จรับเงิน และใบสั่งซื้อ (2) และมีสมุดบัญชี ประกอบด้วย สมุดเงินสดรับ และ สมุดเงินสดจ่าย ปัญหาที่พบในการปฏิบัติงาน

คือ พนักงานไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ยังขาดประสิทธิภาพในการทำงาน ส่งผลให้การส่งน้ำดื่มไม่ทันความต้องการของลูกค้า เนื่องจากกิจการไม่มีผังทางเดินเอกสารเพื่อให้พนักงานสามารถดำเนินงานตามขั้นตอนได้ กิจการมีการบันทึกบัญชีตามหลักฐานการบัญชีและมีการนำเสนอรายงานการเงินด้วยงบแสดงฐานะทางการเงินและงบกำไรขาดทุน แต่กิจการยังขาดระบบการควบคุมภายในด้านการบริหารจัดการเก็บเอกสารคือ จัดเก็บรวมกันใส่ไว้ในกล่องเอกสาร ซึ่งยากต่อการค้นหา หากมีเหตุที่จะต้องนำเอกสารนั้น ๆ

ซึ่งจากข้อมูลข้างต้นสามารถวิเคราะห์สาเหตุปัญหาที่เกิดขึ้นในกิจการจำนวน 2 ประการ คือ

1. ปัญหาด้านการจัดโครงสร้างองค์กร แบ่งเป็น 2 ประเด็นคือ (1) ลักษณะการบริหารงาน กำหนดขอบเขตการทำงานไม่ชัดเจน คือ กิจการมีการแบ่งฝ่ายในการทำงาน ที่ไม่ชัดเจน ไม่มีการกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร จึงทำให้พนักงานไม่ทราบการทำงานในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบ รวมถึงอาจก่อให้เกิดการทุจริตหน้าที่เกิดขึ้น เช่น ฝ่ายบัญชีและการเงินรับผิดชอบหน้าที่เพียง 1 คน อาจเกิดการปลอมแปลงเอกสารหรือยกยอกเงินได้ (2) ด้านบุคลากร ความสามารถในการทำงานของบุคลากรบางคนไม่มีความรู้ความสามารถในการทำงานประสิทธิภาพทำงานน้อย จึงขาดประสิทธิภาพในการทำงาน ปัญหาการขาดแรงงาน และไม่ใส่ใจในหน้าที่การทำงาน พนักงานขาดความใส่ใจในหน้าที่ของตนเอง รวมถึงขาดความรับผิดชอบต่อระยะเวลาในการทำงานแต่ละชิ้นงาน จึงทำให้งานที่ได้ไม่มีประสิทธิภาพมากพอที่จะส่งต่อไปให้กับลูกค้าและไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด

2. ปัญหาด้านการจัดทำบัญชี จากการศึกษาสามารถแยกเป็น 2 ประเด็น คือ (1) ไม่มีระบบบัญชีและการควบคุมภายใน เนื่องจากกิจการไม่มีระบบบัญชีและการควบคุมภายใน ใช้วิธีการจดบันทึกบัญชีโดย การจดบันทึกลงสมุดรายวันรับเงินจ่ายเงินธรรมดา จึงทำให้ตรวจสอบข้อมูลทางการเงินได้ยาก (2) เอกสารทางบัญชีไม่เหมาะสมและไม่เพียงพอ เนื่องจากปัจจุบันกิจการใช้เอกสารทางบัญชีที่ไม่เหมาะสม เช่น บิลเงินสดที่ออก ให้กับลูกค้าไม่มีที่อยู่ของกิจการ ใช้การประทับตราชื่อร้านและเบอร์โทรศัพท์ รวมถึงกิจการมีเอกสารทางบัญชีที่ไม่เพียงพอที่จะจัดทำบัญชีจึงควรที่จะเพิ่มรายละเอียดของเอกสารและเพิ่มจำนวนเอกสารทางบัญชีที่สำคัญต่อกิจการ เพื่อง่ายต่อการบันทึกบัญชี

ดังนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาระบบบัญชีให้มีความเหมาะสมกับปัญหาการดำเนินงานและรูปแบบการดำเนินงานของห้างหุ้นส่วนสามัญสมหวังดริ้งค์วอเตอร์กรุ๊ป เพื่อรองรับการรับการจัดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในรูปของห้างหุ้นส่วนจำกัด แบ่งเป็น 2 ประเด็นคือ (1) การออกแบบการผังโครงสร้างองค์กรใหม่มีเพื่อแสดงให้เห็นถึงลำดับของสายบังคับบัญชาที่เหมาะสมกับกิจการ กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน โดยมีการกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ อย่างชัดเจน เพื่อการควบคุมการปฏิบัติงานให้อยู่ในขอบเขตหน้าที่ได้ง่ายขึ้น โดยจัดแบ่งในระดับผู้บังคับบัญชาเป็นผู้บริหาร และมีผู้จัดการทั่วไป เพื่อควบคุมดูแลในแต่ละฝ่ายในการดำเนินงาน แบ่งเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายจัดซื้อ ฝ่ายบัญชี และฝ่ายผลิต (2) การวางระบบบัญชีและการควบคุมภายใน โดยเริ่มจาก (2.1) การกำหนดผังบัญชีโดยจัดแบ่งเป็น 5 หมวดบัญชีได้แก่ สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ และค่าใช้จ่าย โดยกำหนดตัวเลขบัญชีด้วยกัน 7 ตำแหน่ง เริ่มจากตำแหน่งที่ 1 ประเภทบัญชี

ตำแหน่งที่ 2 หมวดหมู่ของบัญชีแต่ละประเภท ตำแหน่งที่ 3-7 รายละเอียดของบัญชีต่างๆ แต่ละหมวด เช่น 11-10-000 หมายถึง 1 ตัวแรกหมายถึงประเภทบัญชีสินทรัพย์ 1 ตัวที่สองหมายถึงหมวดสินทรัพย์หมุนเวียน และ 10-000 หมายถึง บัญชีเงินสด เป็นต้น (2.2) การออกแบบเอกสารทางบัญชีและสมุดบัญชี ผู้วิจัยได้มีการออกแบบเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีให้ถูกต้องตามหลักการบัญชี โดยการเพิ่มชื่อ ที่อยู่ ผู้ขายและผู้ซื้อให้ถูกต้อง และใช้สมุดบัญชีด้วยกัน 7 เล่ม ได้แก่ (1) สมุดรายวันทั่วไป (2) สมุดรายวันรับเงิน (3) สมุดรายวันจ่ายเงิน (4) สมุดรายวันซื้อ (5) สมุดรายวันขาย (6) สมุดรายวันรับคืน (7) สมุดรายวันส่งคืน เพื่อให้จำแนกการบัญชีที่กับบัญชีได้ตามรายการค้าที่จะเกิดขึ้นทั้งที่เป็นเงินสดและเงินเชื่อ (2.3) ทั้งนี้ได้ดำเนินการกำหนดผังทางเดินเอกสารให้สอดคล้องกับระบบการควบคุมภายในของระบบบัญชีซื้อสินค้าและขายสินค้า เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องของกิจการสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง

อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษา พบว่า การศึกษาและพัฒนาระบบบัญชีธุรกิจของห้างหุ้นส่วนสามัญสมหวังดริ้งควอเตอร์กรุป ตำบลสมอแข อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เป็นธุรกิจผลิตรายได้เพื่อขาย ลักษณะความเป็นเจ้าของแบบครอบครัว มีการบริหารจัดการแบบง่าย ๆ ไม่มีความซับซ้อนมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ วาริ ศรีสุพล วันธณี สุดศิริ (2558) ที่ได้กล่าวว่าธุรกิจร้านอาหารขนาดกลางและขนาดย่อมในย่านเยาวราช เป็นพื้นฐานมาจากธุรกิจครอบครัว มีการบริหารจัดการอย่างเรียบง่ายตามประสบการณ์และความชำนาญของตนเอง

ทั้งนี้ยังพบว่า ห้างหุ้นส่วนสามัญสมหวังดริ้งควอเตอร์กรุป มีปัญหาด้านการจัดทำบัญชีคือระบบบัญชีและการเงินมีเอกสารที่ยังไม่ถูกต้องครบถ้วนซึ่งพบว่า ส่วนใหญ่ ใช้วิธีการจดใส่กระดาษเปล่า เป็นลักษณะการจดบันทึกแบบง่าย ๆ และขาดความชัดเจน และมีการเก็บเอกสารที่ไม่แบ่งแยกเป็นหมวดหมู่ให้ชัดเจน จึงได้มีการพัฒนาระบบบัญชีให้เป็นไปตามขั้นตอนการรับ-จ่าย การซื้อ-ขายของกิจการ และการจัดเก็บเอกสารให้เป็นหมวดหมู่ เช่นเดียวกับการศึกษาของนภาพร เคลื่อนเพชร (2557) ที่พบว่าวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรอินทรีย์ มีปัญหาด้านการจัดทำบัญชีคือระบบบัญชีและการเงินของกลุ่มไม่ได้จัดขึ้นตามขั้นตอนและเอกสารประกอบยังไม่ครบถ้วน และขั้นตอนการเก็บเอกสารยังไม่ถูกต้องครบถ้วนเท่าที่ควร ซึ่งได้มีการพัฒนาระบบบัญชีเพื่อแก้ปัญหาข้างต้นโดยกำหนดให้มีสมุดบัญชี 7 เล่ม ได้แก่ (1) สมุดรายวันทั่วไป (2) สมุดรายวันรับเงิน (3) สมุดรายวันจ่ายเงิน (4) สมุดรายวันซื้อ (5) สมุดรายวันขาย (6) สมุดรายวันรับคืน (7) และสมุดรายวันส่งคืน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ บันฉุย ศรีแก้ว วิชาภรณ์ ศรีมหาธาตุ และปิยะณัฐ ฤณพุทธ (2559) ที่ได้พัฒนาระบบบัญชีการเงินวิสาหกิจชุมชนทอผ้า เพื่อให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลทางบัญชี โดยใช้สมุดบัญชีเพียง 4 เล่ม ประกอบด้วย สมุดเงินสด สมุดรายวันทั่วไป สมุดบัญชีแยกประเภท เนื่องจากวิสาหกิจชุมชนทอผ้ามี

ระบบการซื้อและการขายเป็นเงินสด แต่ห้างหุ้นส่วนสามัญสมหวังตรงค์วอเตอร์กรุ๊ปมีระบบการซื้อและขายเป็นทั้งเงินสดและเงินเชื่อ

และสุดท้ายพบว่าโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรไม่ได้มีการแบ่งหน้าที่หรือบันทึกไว้ชัดเจน ซึ่งทำให้พนักงานไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง เช่นเดียวกับการศึกษาของ ภาวิณี พูลเกิด (2556) ได้กล่าวว่าโครงสร้างของสถาบันการเงินชุมชนไม่มีการแบ่งแยกตำแหน่งงานที่ชัดเจน รวมทั้งไม่มีการวางแผนงานปฏิบัติที่ส่งผลกระทบต่อระบบการควบคุมภายในที่ดีที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1.1 กิจการควรจัดทำแผนป้ายแสดงหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละส่วนงานติดไว้ที่แต่ละแผนก เพื่อพนักงานจะได้ทราบหน้าที่ของตนเองชัดเจนยิ่งขึ้น

1.2 กิจการมีการบริการส่งน้ำดื่มถึงบ้านผู้บริโภคควรจะมีเวลาตรงต่อเวลา เนื่องจากจะเป็นช่องทางการจำหน่ายที่ผู้บริโภคใช้ในการตัดสินใจซื้อ

1.3 การกำหนดราคาของน้ำดื่มให้เป็นไปตามกลไกของตลาดน้ำดื่ม

1.4 การส่งเสริมการตลาดที่ทำให้กลุ่มเป้าหมายตัดสินใจซื้อน้ำดื่ม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการเครื่องมือด้านการสนทนากลุ่ม (Focus group) และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) เพื่อให้ได้ปัญหาที่เกิดขึ้นมาใช้ในการปรับปรุงระบบบัญชีที่สร้างความพึงพอใจให้ทั้งองค์กร

เอกสารอ้างอิง

จันทิสา ศิริสุนทร.(2559) ปัจจัยทางการตลาดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการซื้อน้ำดื่มบรรจุขวดของผู้บริโภคใน

จังหวัดนนทบุรี. (การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยกรุงเทพ . กรุงเทพฯ.

คุณณีย์ ส่องเมือง. (2555). การออกแบบระบบบัญชี. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.

นภาพร เคลื่อนเพชร. (2557). การพัฒนาระบบบัญชีให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรอินทรีย์ ตำบลสัน

มหาพน อำเภอมะแม้ง จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ. (2559). ความหมายและขอบเขตของการบัญชี. วารสารวิชาชีพบัญชี, 12(35),

86-97.

บันเอย ศรีแก้ว, วิภากรณ์ ศรีหาธาตุ, และปิยะณัฐ ฤณพุทธ. (2559). การพัฒนารูปแบบบัญชีการเงินวิสาหกิจ
ชุมชนทอผ้า สีสรรมาติ: กรณีศึกษากลุ่ม บ้านหนองหัววัว ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัด
ขอนแก่น, วารสารวิชาการสมาคมสถาบันบ่อนเอกชนแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมาร, 22(2), 123-130.

ภาวิณี พูลเกิด. (2556). การพัฒนาระบบบัญชีสำหรับสถาบันการเงินชุมชน.(วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต),
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.

วาริ ศรีสุพล วันธนี สุดศิริ. (2558). การศึกษารูปแบบการจัดทำบัญชีของธุรกิจร้านอาหารขนาดกลางและ
ขนาดย่อม ในย่านเยาวราช. (วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต,
กรุงเทพมหานคร.

วิไล วีระปรี ยงจิตต์ หลักภัย และประจิต หาว์ตร. (2558). ระบบบัญชี. พิมพ์ครั้งที่ 26. กรุงเทพฯ.
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุขุม โพธิสวัสดิ์. (2557). ทฤษฎีการควบคุมภายใน. สืบค้นเมื่อ 28 มีนาคม 2561, จาก [https://www.spu.ac.th/
account/files/2014/07](https://www.spu.ac.th/account/files/2014/07)

Marketeer. (2561) ตลาดน้ำดื่ม : เมื่อบลลังก์ แชมป์ “แชมป์” กำลังถูกสั่นคลอน. สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม
2561 จาก <https://marketeeronline.co/archives/6877>